

NOVA DOBA

Državna licejska knjižica

Stane
Oglas

v Ljubljani Din.

konstom 70 p.

svevilka stane 1 Din.

Izhaja

vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.

Upravištvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.

Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Vladimir Lavstik mučenikom

Govor ob odprtem grobu

Vrnili ste se!

V sijaju pomlajenja, ovenčana s prvimi rožami, odeta v bujno zelenje svojih šum in polj, ozarjena po bleščanju gora, ki so bile skalne rojenice ob vaši zibel in so vam obdarile srca z nezlomno zvestobo in dušo s trdo močjo — krasna kakor nikoli vas pozdravlja Domovina. S skrivnostnim smehljajem na materinskem obličju vam je odprla svoje nedre; v svojem srcu vam je postlala, da se prelijejo vaše večne sanje v njeno živo brst in rast...

Rodna jugoslovanska zemlja vas pozdravlja, še neizmerno lepša ko nekdanj: svobodna in samosvoja! Ne objemlje vas z žalostjo, ne pozdravlja vas s solzami; Domovina je večna in v njenem velikem življenju je ni razlike med mrtvimi in med živimi sinovi. Da, vi mrtvi ste ji še dražji — da, vi mrtvi ste tisočkrat živješi od nas!

Zlasti ti, Ivan Endlicher, zlasti vi, judenburški levi, ki ste padli za njeno svobodo, za njeno čast. Zakaj najlepša in najdragocenejša iz vse krasote in vsega bogatstva, kar ga more roditi zemlja, je mož, ki pogine v borbi za domovino, za srečo in blagor bodočih pokolenj. Narod ga cenijo višje od vseh svetinj, nesmrtna dela človeškega duha so posvečena njegovemu spominu, zgled njegov oplaja srca milijonov in njegova kri je edina dovolj dragocena, da more odkupiti veke robstva, ustanoviti veke svobode. Jasneje od solnca živih sijaja slava njih, ki so umrli na polju časti; tako sijaja vaša slava, junaki in mučeniki, tako živite in boste živeli vi!...

V tej svečani uri, ko zastajajo srca tisočev in veje preko naših glav usodni bič zgodovine, se zdi, da so vaše tihe krste edino, kar utriplja. Vaše votle oči žare na nas iz grobov, vaša trohneča usta se gibljejo in govore, vpijo nam živim v strašnem jeziku večnosti...

Narod! Ali slišiš, razumeš li besedo, ki vstaja iz teh grobov?

O, kako smo gluhi, kako pozabljivi smo živi! Kako dobro pomnijo mrtvi, kako mogočen je njih glas!

Ti grobovi, narod jugoslovanski, te spominjajo tvojega robstva, tvoje nemoči, in tvoje sramote tvojega gorja. Spominjajo te stoletij.

MILOVAN MILINOVIČ:

KONEC REPINCLJEVE LJUBEZNI!

(Dalje.)

Solnce se je že bližalo zatonu, ko so jeli sejmarji odhajati. Tudi Jaka Repincelj jo je ubiral proti domu. Preko ramen mu je visela veriga prodanega junca, desna roka pa mu je zdaj pa zdaj mehnično segla v notranjo stran suknjiča, kjer je imel skrbno spravljene izkupljeni denar. Vsakokrat se mu je ob tem razjasnil obraz in veselil se je očetove pohvale. »Hvala Bogu, zdaj pa lahko vržemo staremu skopu njegovih par stotakov pred noge in še nam ostane par desetakov za sol in tobak. Kdo mi more toraj kaj predbacivati, če sem si ga privoščil polič. Sam nisem mislil, da bo šlo tako dobro s kupčijo. Imel sem pa tudi dober jeziček. Ardeguč, še sedaj imam v grlu sušo od samega barantanja.«

»Hihihi, danes si pa nekam glase, Jakec. Kje si pa junca pustil?« ga ogovori zdajci Nanča Piskernikova, ki ga je z Marjano neopaženo dohitela.

»Ardeguč primojkožuh, ti si Nanča, skoraj bi se te bil ustrašil. Vprašaj,

ki si jih prejel pod nasiljem; stoletij, ki si jih prestradal s telesom in duhom, poteč se za tuje trinoge in podlo živč ob njihovi milosti; stoletij, ki si jih prekravaval za tlačitelje, da si jim branil kleti prestol in širil krivično oblast. Spominjajo te udarcev v obraz, spominjajo te psov in zasramovanja, s katerim so blatili tujci tvoj jezik in tvojih očetov podedovano preprostost; spominjajo te ugrabljenih duš tvoje dece; spominjajo te krvave sile, ki je raztrgala tvojo v vekih zasidrano enoto na tri plemena; spominjajo te peklenke zlobe, ki je ščuvala brata na brata in kri na kri; spominjajo te ječ, vešal in razstrelnih odredov, ki so jih tirani postavili pred spoznanje, da smo iz vekov na vekomaj eno od Gospe svete do Soluna, od Soče do vardarskih bregov. Spominjajo te habsburškega jarma, spominjajo te Avstrije!

Ti grobovi, narod jugoslovanski, pripovedujejo, kako ti je blisnila pred desetimi leti prva zarja vzhajajočega odrešenja; kako je planil izza srbskih meja ponosni plamen svobode in razprostrl svojo luč do nas. Pripovedujejo ti, kako dobro ga je razumela tvoja plemenita mladina, ki je vstala kakor en mož in je strnila svoje vrste od Gorice do Bitolja ter proglasila osnovni stavek revolucionarne jugoslovanske nacionalistične veroizpovedi:

»Hočemo združitev vseh raztrganih udov jugoslovanskega narodnega telesa v močno, suvereno državno skupnost, ki naj ozdravi spečo silo naše nacije k svobodnemu, samorodnemu duševnemu in gnotnemu razmahu!«

Sveta četa revolucionarne omladine je nastopila svojo mučniško pot in Ivan Endlicher je bil med tistimi, ki so korakali v prvi vrsti, oznanjaje narodu evangelij svobode in ne plašev se preganjanja ne smrti. Njegov grob je priča, da je bil borec-junak in da je šel do kraja. V ljubljanskem omladinskem procesu je bil obsojen kot glavni krivec; avstrijska ječa mu je izsušila žarke mladeniške prsi. Umrl je v Gradcu dne 24. decembra leta 1915. in topovi svetovne vojne so grmeli rekviem njegovi duši.

Toda silna Endlicherjeva duša ni vzletela v kraje miru. Živela je v srcu njegovih tovarišev in pristašev, širila se med ljudstvom, ogrevala čedalje večje množine. Spremljala je srbsko vojsko na njenih slavnih pohodih, sledila ji na albansko Golgato, plapolala

kje sem junca pustil? I no, na sejmu vendar, pa za prav dober denar,« se je odrezal Jaka in od strani pogledal Marjano.

»Hihihi,« se je zasmejala zvita Nanča, ki je opazila Jakcev skrit pogled. »Saj res, vidva se še ne poznata. Olej Jakec, to je Marjanica Lopjekova iz Žabjeka.«

Repincelj je sedaj bistro pogledal Marjano, ki se je v zadregi smehljala. Kmalu se je razvil živahen razgovor. Lokavim očem Nanče niso ušli pogledi, ki jih je Jakec metel Marjani, pa tudi tej se je videlo, da ne mara ostati zakrknjenega srca.

Bližali so se Žabjeku. V temnem obrisu mraka so se prikazale hiše male vasice.

»Zdaj sem pa že doma,« opomni Marjana in obstoji ob mali stezi, ki je vodila od glavne ceste proti Lopjekovi koči.

»No, pa zdrava ostani in pridi kaj v Klanec!« reče Nanča in podavši ji roko, jo urno mahne naprej. Opazila je, da bi se tudi Jakec rad poslovil —

Ko jo je šele tik pred Klancem došel, je bil jako razmišljen in na več Nančinih vprašanj je ostal odgovora

v proslavljenih praporih jugoslovanskih dobrovoljskih legij, krvavela v Dobruži, vriskala na Kajmakčalanu in priplavala s kraljevskim poletom Belega Orla nazaj na domača tla.

Dragocen in svet je Endlicherjev spomin; toda nič manj globoka ni naša ganjenost, ko poslušamo zgodbo grobov ob njegovi strani. Kaj nam pripovedujejo ustreljenci iz Judenburga, junaški Janezi, ljubljenci naši?

Pripovedujejo nam in pričajo z nekršljivo svetostjo svoje smrti, da jugoslovanska ideja pač ni bila gosposki izum, da jugoslovanska svoboda ni mogla biti zgolj sanja vročehrvnih študentov, da je živela težnja po tej svobodi v preprostem srcu našega naroda kot urojena, elementarna sila, da je podzvestno ležala v nji kot zakopan dinamit in da judenburški uper ni bil navadna pobuna nezadovoljnih vojakov, ampak predhodna iskra osvobodilne eksplozije. Pričajo nam, da je živela v železnih prsih naših preprostih mož in mladeničev že od nekdanj junaška in mučniška duša davnih dedov, ki je sredi muk in grozot svetovnega pokolja poznala svojo pot in je s pravo jugoslovansko borbenostjo krenila za geslom: »Svoboda je dejanje!«

Ti skromni junaki so videli teči našo plemenito kri v brezvestno vsiljenem boju zoper brata in zoper tisto, kar je bilo nas vseh edini možni spas. Videli so razpadanje svojih domov, žalost in bedo svojih dragih, videli so neizmernost trpljenja, ki ga je moralo naše ljudstvo prenašati za to, da bi mu naložila Avstrija po dobljeni zmagi še hujše muke, še globljo sramoto, še okrutnejše zatiranje. In naši možje so čutili, da smisel te Kalvarije nasprotuje njihovim častim, da namen trpljenja ogroža blagor njihovih otrok.

Da so jih poslali v ogenj za svobodo in srečo domače zemlje — o, tudi oni bi rekli z enim tistih preprostih, zlatih srbskih seljakov, ki so jeseni leta 1918. tik pod Ljubljano ustavili laški naval: »Sedam godina sam već v ratu, pa ako treba, ostaću još sedam godina, samo da bude našoj deci dobro«. Judenburški junaki niso hoteli krvaveti za to, da bude njihovoj deci zlo. S klicem: »Živela Jugoslavija!« so obrnili puške proti vekovnemu tlačitelju; šli so v boj zoper Avstrijo, v boj za to, da bude njihovoj deci dobro.

Sami iz sebe so nastopili jugoslovanski

dolžan.

Kmalu nato sta se razšla: Jakec še vedno redkih besed, Nanča pa s pretkanim smehljajem na ustnih, češ, kmalu bomo spet nekaj slišali, hihi.

In res, ni se motila. Čez nekaj dni je počila na vasi vest, da vasuje Jakec Repincelj pri Marjani v Žabjeku. Baj je imel oče Repincel nič proti temu in tudi staremu Lopjeku je bil snubač po volji.

* * *

Tri mesece je trajala ta goreča ljubezen. Nekega dne pa se oglasi pri Marjani njena prijateljica Nanča. Prisrčno sta se pozdravili in klepetali precej dolgo. Ko se je Nanča že hotela posloviti, jo vpraša bodoča Repinceljeva: »Ti Nanča, kaj pa je vendar z Jakcem? Že nekaj dni ga ni bilo sem. Mari je bolan, kaj?«

»Kaj še ne veš ničesar?« vzklikne Nanča z osuplim glasom in s škodoželjnim izrazom v očeh in s tišjim glasom prida: »Lej, lej, jaz sem pa mislila, da ti je znano, da se je začel Jakec sukati okoli premožne Štobarjeve Rezičke. Saj poznaš to frkljo. Veš, izrazil se je proti nekaterim v Klanecu, da rabi gospodinj, ki bi mu prinesla

slovensko pot — pot borbe proti nasilju. Sovražnikov niso šteli: s pravo jugoslovansko hrabrostjo so prezrli dejstvo, da je stala proti njim vesoljna moč nemškega in madžarskega orožja. In ko so podlegli premoči in je avstrijska zver zahtevala kri, so umrli po jugoslovansko, so umrli kakor možje. Zakaj Jugoslovenstvo je v sebi Moštvo in Borba... Dobro nam došli, ki ste prelili kri za našo svobodo, za naše ujedinjenje! Pozdravite v večnosti svoje tovariše iz Muraua, Radgone, Kotara, Pulja in Coproida! Vaši grobovi so naši neporušni dokazi, da je dejstvo jugoslovanske svobode in ujedinjenja prirodno utemeljeno v samem bistvu slovenskega ljudstva, da je zatorej nepreklicno in nedotakljivo. Z jekleno neizbežnostjo logike vas proglasa jugoslovanska nacionalna stvar za svoje borbe in jemlje vaše svetinje v svojo zaščito, vašo dediščino v svojo posest!

Narod! Razumeš li, kaj kličejo grobovi? Odpri svoja srca, da začuješ glas mučniške krvi!

Zevajoča žrela grobnih jam ti kličejo z glasom groma:

Umrli smo, da služimo Domovini, Mi nismo zahtevali, da jo prej otipljemo z rokami kakor neverni Tomaž; nismo se vpraševali, kako velika naj bo, niti ne, kako naj bo urejena, nismo se žrtvovali pogojno, ne iz nečimurnosti, ne zaradi minljivih časti. Da ste nas vprašali, kakšno hočemo Domovino — nas, ki smo bili silni, edini in nerazdružljivi v svojem bojnem poletu, gotovo bi vam odgovorili, da bodi edina, nedeljiva in močna: takšna, da je ne razruši noben vihar. Mi se ne bi lovili za malenkosti. Jezik mučnikov je vedno enak: jezik žrtve, misel mož je zmerom enaka: misel časti. In stvar junakov je vekomaj ista: stvar Domovine. Z vojniško preprostostjo smo storili svojo dolžnost: udarili smo in pali...

Živi ti, narod, za tisto, za kar smo mi korakali v smrt! Živi za Domovino! In pomni: prvo, kar spaja človeka z domovino, je Dolžnost! Dolžnost, izpolnjevana slepo, nepogojno, brez misli na povračilo; zakaj Domovina ima pravico zahtevati, ne da bi dajala; zahtevati v ime bodočnosti, v ime pokolenj, ki pridejo za vami.

Tvoje edinstvo, narod — kličejo grobovi — je tvoja prva dolžnost, je temeljni kamen Domovine, ki bo hranila v svojem naročju naša razmesar-

več cvenka v hišo kot ti. Toda vprašaj ga no, saj imaš pravico za to!«

Kmalu nato se je poslovila.

Naslednja noč je bila težka za Marjano. Dolgo je slonela pri oknu in strmela v temno noč. Težkem misli so ji polnile dušo. Načrt za načrtom je kovala v svojem užaljenem ponosu, toda vse je zavrgla.

»Nič, prosila ga ne bom,« je dejala s trpkim glasom, »toda hočem se prepričati!«

Drugo jutro je romalo k Jakcu pismo s sledečo vsebino:

Dragi moj Jakec!

Vzamem pero v roke, ga pomolim v črnilo in najprej napišem prisrčen pozdrav. Naznanjam ti žalostno novico, da sem obolela. Pravijo, da imam koze. Ljubi Jakec, če me imaš rad, pridi me obiskat, kajti silno rada bi Te spet videla. Zdaj Te še enkrat po Te spet pozdravljam, v vrtec poln rož postavljam. To pismo dam golobčku v kljunček, naj ga ponesi v tisti kraj, kjer je moj ljubi zdej.

Tvoja zvesta
Marjana.
(Konec prihodnjic.)

jena srca, naše prestreljene lobanje, naše zdrobljene kosti. Bog vojnih trum nam ne bi pokazal poti v tolikšno žrtv, da ni to edinstvo dete njegovega Duha, da ni po njem blagoslovljeni plod tvoje tisočletne težnje po človečanstvu. Ta težnja je tvoja velika historična ideja. Pomni, narod, da velikih zgodovinskih idej ne utajiš, ne prekličiš in ne pogaziš. Na čistem praporu svojih vernikov, v srcu svojih zvestih, na meču svojih borcev gredo svojo posvečeno pot kakor leteči ognji in grmeči plazovi: kar vstane zoper nje, mora pasti! Pomni, narod, da je z našo krvjo zapečatena tvoja usoda: tvoja Domovina, Jugoslavija naše junške in mučeniške smrti, je in ostane velika Jugoslavija Sile, Zvestobe in Slave, sveta Jugoslavija večnosti!

Narod! Slišiš li, kaj vprašujejo ti grobovi?

Poslušaj in trepetaj!

Črna usta grobov te vprašujejo: Kako si čuval dediščino, ki je zalita z našo krvjo? S čim si poplačal našo izpolnjeno dolžnost? Ali si bil eno v delu in veri, kakor smo bili mi ena žareča duša, ena strašna pest, eno srce, ki je krvavelo? Ali si umel moško živeti, kakor smo mi umrli moške?

Glej, v enem samem našem vselem vrisku, v enem samem drhtljaju naše ljubezni, v enem samem našem očetovskem smehljaju je bilo več sreče, nego jo morejo dati vsa samoljubna utešenja, vse nečimurne izpolnitve in vse puhle radosti, kar jih dosežete živi do konca svojih dni. Vse to smo zavrgli zate. Svojo srčno kri smo izlili za vaše odrešenje; jok svojih vdov, obup svojih mater, solze svojih neboljnih sirot smo zafajfali, da smo mogli umreti za vas. Kaj siti žrtvoval, kaj si ti pozabil? Ali si nam postlal v rodni zemlji s svojo zvestobo, ali nas odeneš s svojimi zaslugami, ali si mar storil, da bo njena gruda kletu breme na naših kosteh? Ali bo kameni vojni nad našim grobom znamenje našega večnega življenja v tvoji slavi, ali bo zrl s pretečim očesom Jeremije na tvojo radovoljno nemoč, na tvoje strahopetne dvome, na tvoj zločinski razdor?

Narod! Kako boš odgovarjal?

Junaki, mučeniki! Čujte našo izpoved, prizanesljivo sprejmite naš kes: »Ne, mi nismo čuvali vaše dediščine. V pijanosti svobode smo si odpasali meč in smo dali tujcu, da je uplenil mater tri dragulje: vaše s krvjo blagoslovljene zemlje, sever, zapad in jug... Ne, vaše dolžnosti nismo poplačali. Naše delo je počivalo, naša vera je bila kakor v vetru trsti, naše duše so bile hladne, naša pest se je razklepala v uri volje, naše srce je utripalo za svojo lastno minljivo slast. Bili nismo eno. hoteli smo biti troje. Vam, ki ste nam dali s svojo smrtjo zgled časti, se izpovedujemo, da nismo umeli živeti. Tiskali smo se v krilo izmučene Domovine, a žrtvovali ji nismo niti ene puhle radosti, ni enega samoljubnega zadoščenja; in kadar smo plačevali račune svojih zlih dejanj, smo klicali njo na odgovor in smo iz kljubovanja trgali njeno posvečeno telo. Ne, mi nismo vredni vaše krvi; ne vredni smo ječanja vaših vdov, obupa vaših mater, solza vaših bednih sirot. Da vas ne bi zeblo pod odejo naših zaslug, da vas ne bi peklo ležati na postelji naše zvestobe! Da ne bi bila domača gruda breme na vaših prsih, da ne bi bil vaš spomenik štrleče znamenje naše propasti!

A ne, mladeniški apostol Edinstva -- ne, ve krvne priče na pragu naših svobodnih dni! Ni še prepozno! Ležali boste na naši hvalečnosti, na naši ljubezni: ura vaše vrnitve bodi ura našega prebujenja iz more dvomov, razdvoja, zlobe, sebičnosti in nemoških grehot. Vaša trohneča srca naj se zganejo v tej uri, vaše votle oči naj se ozro na nas iz grobov in vaše hrabre duše, ki plavajo nad nami, naj silijo prisego, ki vas bo grela v snu gomil:

Na vaše svete kosti, na vašo prebito kri, na jok vaših vdov, na obup vaših mater, na solze vaših sirot se zaklinjamo, da hočemo poslej prezirati svoj lastni prid in vsakatero nizko strast v prospeh in blagor Domovine, kateri ste se darovali. Zaklinjamo se, da nam bo slajša od vseh slasti, dražja od vseh zakladov časti in slava jugoslovenske zemlje, sila in veličina jugoslovenskega naroda. In če bi se drznili vnanji ali notranji sovražnik dvigniti kletu roko

na zdravje, na moč, na edinstvo, na čast domovine Ivana Endlicherja in judenburških žrtv -- zaklinjamo se, da popije zemlja poslednjo srago naših src, da ležejo naša mrtva trupla k vašim slavnim kostem, da razpadejo naši domovi v prah in pepel in da izmine naš rod in vsaka sled o našem imenu, preden damo raztrgati Mater, ki vas je rodila, zemljo, ki bo hranila vaše ostanke. Ni je ločitve za nas mimo ločitve v žive in mrtve!

Tako bodi na vekomaj!

Počivajte mirno! Mi čutimo, da živite z nami; vemo, da niste mrtvi. V vetru, ki ziblje gozde na rebrih domačih gor, je še poslednji dih vaših zvestih prsi, je vaša ljubezen, silnejša od smrtne groze, je vaša poslednja sokolja misel, ki je priletela z morišča domovini v pozdrav. V luči jugoslovenskega solnca, ki bo sijalo na vaše grobove z jugoslovenskega neba, je še poslednji sijaj vaših drznih oči, ki so v temi ječe in v blisku avstrijskih strelav uzrle jugoslovensko svobodo. In v naših dušah živi vaš neugasni spomin...

Vemo, da niste mrtvi. Blagoslovljajte boste zrl na naše setve, na naše žetve, na našo rast in našo čast. Kadar pa zabuči bojni rog od Vardarja do Triglava in pozove naše polke Domovini na obrambo, zasužnjenim bratom na pomoč, tedaj junaki, naj dvigne kameni vojni nad vašim grobom svojo v onemoglem gnevu sklonjeno glavo in vaše silne duše naj planejo z besom viharja v trobojno svilo naših praporov, naj hrume pred nami, strnjene s sencami borcev s Kumanova, Črne Reke, z Rudnika, Cera, Dobruđe in Kajmakčalana, in naj nas vodijo k zmagi, da posujemo vaše gomile s cvetjem jugoslovenskega Korotana, da jih poskropimo z vodo iz jugoslovenske Soče, da jih ovenčamo z lovorjem novih jugoslovenskih obal!

Do svidenja!

Debata o vladini deklaraciji.

V seji narodne skupščine 4. tm. se je konstituiral odbor za proučevanje zakona o ustroju vojske in mornarice. Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović je izjavil, da je uradniški zakon že predložen zakonodajnemu odboru in se bo takoj vzel v delo. Na vprašanje poslanca Reisnerja glede ukinjenja generalnega izseljeniškega komisarijata je odgovoril minister za socialno politiko, da izseljeniški zakon ne predvideva te institucije. Toraj vlada hoče ukiniti institucijo, ki se je ustanovila na incitativo bivšega ministra dr. Žerjave in ki naj skrbi za naše jugoslovenske izseljenike. V debati o vladini deklaraciji je dobil prvi besedo demokrat-ski poslanec Rafajlovič, ki je povdaril da deklaracija niti z besedo ne omenja vidovdanske ustave. Deklaracija tudi ne omenja Rusije in velikega ruskega naroda. Napram ruskemu narodu Jugoslavija ne more biti neprijazna. Z Madžarsko se sme naša vlada pogajati šele, ko bo dobila demokrasko vladavino. O približanju Bolgarije naši vladavini se še ne vidijo nikakoli zanesljivi znaki. O notranjepolitičnih vprašanjih je posl. Rafajlovič iznesel dokaze, daje radikal-ska vlada razrušila koalicijsko vlado, nakar so pa začeli paktirati z Radićem, ki skuša obrniti radikale, oni pa skušajo prevariti njega, da ne pride v Beograd, ker bi sicer radikal-ska vlada propala. Tudi z Nemci so delali radikali kupčije na račun narodnih interesov. V tem oziru je značilen razpust nacionalističnih orjunaških organizacij v Sloveniji, katerim se pač ne more očitati, da ne ljubijo te države. Uradniško vprašanje se tretira neresno. Spahovec posl. Kulenović govori proti vidovdanski ustavi. Nemški posl. dr. Hans Moser je odgovarjal posl. Rafajloviču radi dogodkov v Ptuj ter je trdil, da so bili Nemci nedolžne ovčice in da so vsega krivi Slovenci.

Na seji narodne skupščine dne 5. tm. so se nasprotstva med radikali in blokaši poostila. Poslanec Svetozar Pribičević je ostro grajal vladino deklaracijo, češ da je brezkrvna in čisto tudi dvoumna, ne omenja nič nove konstelacije v Evropi, nejasna je o naših odnošajih napram Madžarski, o naših odnošajih napram Italiji se sploh ničesar ne omenja. Deklaracija pušča vprašanje vidovdanske ustave

popolnoma odprto, ne govori nič o ureditvi oblasti in o oblastnih in srezkih samoupravah. Značilno za sedanjí režim je, da dovoljuje na Radićevih shodih klice »Živela republika«, dočim se je skušalo preprečiti demokraski shod v Petrinju. Čudno je tudi, da se radikali ne pogajajo z Radićem kot predstavnikom svoje stranke, ampak kot zastopnikom hrvatskega narodnega zastopstva. Pribičević apelira, naj se vlada ne pogaja z elementi, ki ne priznajo parlamenta, monarhije in države. Osvrknil je tudi dr. Korošca, ki je bil preje za edinstvo, sedaj pa ne zahteva samo avtonomije, temveč pušča tudi idejo narodnega edinstva, na kar je Korošec v zadregu odgovarjal. Končno zahteva Pribičević popolno enakost v vseh vprašanjih in zadevah.

Politične vesti.

Radikal-ska vlada in uradništvo. Po »Politiki« posnemamo, da je imel centralni akcijski odbor 2. tm. sejo, ker Pašić ni hotel sprejeti delegatov akcijskega odbora. Prvikrat jim je rekel, da jih ne more sprejeti radi definitivne redakcije vladine deklaracije, da pa jih bo telefonično obvestil kdaj jih lahko sprejme. Ko so drugi prišli v predsedstvo vlade, jim je Pašić sporočil po tajniku, naj se obrnejo na Marka Trifkovića. Konečno pa je sklenil akcijski odbor, da odpošlje Pašiću resolucijo, s katero se vlada resno opozarja na resni značaj uradniškega vprašanja. Vsi akcijski odbori so bili obveščeni o tem in povabljeni na konferenco, ki se vrši 12. tm. v Beogradu. Pokret uradništva zavzema vedno večje dimenzije in po trditvi »Politike« so zlasti uradniki in železničarji iz Slovenije vsi brez razlike pripravljeni, da štrikajo. V vladinih krogih se bavijo z mislijo, da se izvrši mobilizacija vseh železničarjev, če bi pričeli s stavko.

Novi davki. V parlamentu se zadnji čas veliko govori o novih davkih. Vlada misli uvesti izredne začasne doloade na že obstoječe davke, ki naj bi veljale za celo tekoče leto. Tako bi se zavleklo izenačenje davčne zakonodaje, za katero se vladi nič ne mudi.

Obnovitev balkanske zveze. Grški zunanji minister je obiskal glavna balkanska mesta. Po poročilu »Times« se pripisuje temu obisku velika važnost, oživetje se hoče zopet balkanska zveza, v katero bi stopila tudi Bolgarija. Venizelos je poročal o tej nameri že angleškemu delegatu v Lausanne. Ako bi se pa balkanska zveza ne uresničila, se bo Grčija trudila, da bo sprejeta v Malo antanto.

Vlada in blokaši. Zadnje vesti sicer dementirajo, da bi prišlo v ministrskem svetu povodom poročila pokrajinskega namestnika Cinića do konfliktov, tudi kotarski predstojnik baje še ni odpuščen, vendar se kaže med obema sporazuminskima strankama precejšna nervoznost. Dne 4. tm. je prišlo med spahovci in radikali do velikih konfliktov, dr. Korošec pa je interpeliral predsedništvo vlade, zakaj se vlada ni udeležila Telove procesije, kakor vsako leto.

Rusija odneha napram Angliji. Čičerin je poslal Krasinu brzojavko, v kateri naznanja sovjetska vlada angleški vladi, da je pripravljena znižati osobe diplomatskih zastopstev v Afganistanu, Perziji in v republiki Thiva ter da soglaš s tem, da se določijo diplomatski zastopniki teh držav v sporazumu z angleškim zunanjim uradom.

Težkoče pri rimskih pogajanjih. V Rimu vladajo še vedno težkoče med jugoslovenskimi in italijanskimi delegati. Težkoče povzročajo določitev carinske meje, zlasti pa, ker si hoče Beograd zagotoviti baroško luko, da si uredi tam odprto bazo z vojaškim značajem. Mussolini se je vrnil v Rim ter se bodo pogajanja najbrže obnovila še ta teden.

Izjava finančnega ministra o naraščanju dinarja. Finančni minister dr. Stojanović je dal informacije nekaterim novinarjem o dogodkih na valutnem trgu. Izjavil je, da skok dinarja ni forsiran od finančnega ministarstva. Tečaj se naravno in nujna posledica stabilnosti naše gospodarske in finančne politike. Izposojila Hipotekarne banke ni prodan niti en frank. Na borzi intervenira Narodna banka po navodilih finančnega ministra, da za-

drži prenegel porast dinarja in prepreči perturbacije, ki so neizbežna posledica takega skakanja. Morda ima prste vmes tudi špekulacija na žetev. Drugi obrok Blerovih deset milijonov dolarjev je zasiguran.

Celiske novice.

IZ SEJE CELJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

dne 4. junija 1923.

Zadnja seja celjskega obč. sveta je pokazala s svojim stvarnim potekom, koliko bolje da je, ako se energije ne tratijo z brezplodnimi demagoškimi debatami, ampak se zavedajo vsi občinski odborniki ne glede na to, li so slučajno v opoziciji ali pa na odgovornih mestih, da je treba ustvarjanja in dela, ki prinaša korist celokupnemu meščanstvu vseh slojev. Obravnavala se je cela vrsta važnih vprašanj s potrebno resnostjo, ki so dozorela skoraj da ne vsa v soglasne sklepe. Želeti je, da tudi širša javnost s potrebnim razumevanjem in preudarnostjo sodeluje pri izvršitvi teh sklepov, ki sicer znatno obremenjujejo mestno gospodarstvo, a so iz javnih ozirav neodložljivi.

Po triletni zarnudi otvori župan dr. Hrašovec ob 1/4 19 uri občinsko sejo ter opraviči odsotnost nekaterih občinskih odbornikov. Overovateljem zapisnika imenuje obč. odbornika Gorčarja in Špegliča.

Sledi poročilo pravno personalnega odseka. Poročevalca prof. Mravljak in dr. Kalan. Slugi na mestni osnovni šoli J. Kmeclu se šteje v pokojnino polovica službenih let, ki jih je prebil na samostojnih nem. slov. gimnazijskih paralelakah, ker vsled nemškega režima ni postal definitiven. Rešijo se nadalje prošnje za povišanje honorarja in izredno podporo ter pokojninska zadeva bivšega ekonoma Derganca.

V mestno hranilnico se izvoli namesto odstopivšega člana R. Stermeckija upravitelj bolnice Prekoršek. V domovinsko zvezo se sprejmejo Ana Mak, Marija in Matilda Ludvig, Josip Kolšek, Josip Palir, Vinko Grudnik, Fr. Košir, Marija Pukmajster, Urša Gražner ter Jurij Medved. Odklonijo se prošnje Marije Šoster, Neže Lovrinc in Jos. Jazbinška, ker ne bivajo še 10 let stalno v mestni občini. Zavrne se priziv gostilničarja Antona Rebersaka proti denarni globi 250 Din radi nerednega pobiranja nočnega davka. O dobri se zakupna pogodba med celjskim odsekom savinjske podružnice SPD in mestno občino za dobo deset let, kjer je planinsko zavetišče »Celjska koča«. S preselitvijo bivšega ravnatelja meščanske šole Pražaka je izginilo iz šolskega inventarja tudi več pisalnih strojev. Ker pa se ne more ugotoviti kako so izginili in kje da so, se zadeva položi ad akta. Mestna občina je sklenila svoječasno več pogodb z raznimi strankami za oddajo vode proti stalnemu mesečnemu pavšalu zato, ker je dotična stranka napeljavu vodovoda na katerikoli način omogočila. Vsled valutarnih razmer pa sedaj te pogodbe zelo oškodujejo vodovodno podjetje. Radi tega se je pri neki stranki sklenilo povišati stalni znesek tako, da bo vsaj prilično odgovarjal današnji valuti.

V finančnih zadevah poroča predsednik odseka dr. Božič.

Najvažnejša točka dnevnega reda je ureditev mestnih financ. Poročevalac poda jasno sliko celokupnega položaja mestnega gospodarstva, ki ni tako obupen, kakor se čuti pri realiziranju tekočih potrebščin o današnjih nesigurnih valutarnih razmerah. Vsa aktiva mestne občine v nepremičnini so cenjena na devetintrideset milijonov Din, pasiva na štiri milijone, tako, da znaša premoženje občine okrog petintrideset milijonov dinarjev. Ker redno kritje izdatkov iz davščin ni vedno pravočasno likvidno in se mora dostikrat iskati v raznih fondih, je nujno potrebno, da se vsa ta kritja refundirajo, dolgovi konvertirajo, da bo poslovanje knjigovodstva kolikor mogoče enostavno. Razven tega se je pretečena leta izvršila cela vrsta popravil, adaptacij in povišanje plač mestnih uslužbencev, kar ni bilo v postavkah rednega proračuna. Da se vsi ti izdatki in posojila končno unificirajo, je potrebno posojilo. Pri tej priliki pa je dolžnost obč.

odbornikov, da mislijo tudi na najnujnejša vstvarjanja, ki jih mestno prebivalstvo naravnost zahteva. Mestni vodovod je na gotovem mestu defekten. Da se obvaruje celjsko občinstvo pred občutno katastrofo, je treba po mnenju strokovne komisije takoj napraviti rezervni stranski vod na daljavo 150 m v bližini Vitanja, ki bo stopil v funkcijo v slučaju, da glavna cev zopet poči. Za to in za neobhodno potrebno orodje vodovodnega podjetja rabi mestna občina 136.000 Din. Splošna želja mestnega prebivalstva je nadalje, da se otvori drevored tudi na levi strani Savinje od brvi do kapucinskega mosta, kar se bo dalo izvršiti z majhnimi stroški. Kar vsi sloji mestnega prebivalstva najbolj pogrešajo in kar je dolžno postaviti Celje kot letovišarsko mesto, je brez dvoma moderno zimsko in letno kopališče, ki se naj zgradi ob savinjskem nabrežju. Za konvenciranje in refundiranje dolgov, nadalje za realiziranje navedenih naprav pa rabi celjska mestna občina posojila v znesku šest milijonov dinarjev. Govornik omeni še prizidavo novega poslopja na dvorišču mestnega magistrata; ki se pa naj zaenkrat odloži, ker je mogoče, da se okrajno sodišče preseli v kake druge prostore, ko poteče najemninska pogodba leta 1925. Dokaže se tudi visoko pasivnost mestne plinarne, ki narašča kljub novemu dvoplinskemu sistemu. Občinski zastop mora sklepati o tem, li ni boljše, da se plinarna zapre. Konečno priporočila s stvarnimi argumenti, da se predlog za najetje posojila sprejme. V debati dokazuje obč. odbornik Koren na podlagi zanesljivih podatkov knjigovodstva in v zdravi valuti, da izdatki mestne občine niso v nikakem razmerju z dohodki v primeri z občinskimi financami predvojne dobe. Ako bi hotela priti občina s svojimi sedanjimi potrebščinami v ravnotežje z izdatki, bi morala povišati davščine še najmanj za 400 procentov. Priporočila previdnost, ne stavi pa nobenih predlogov. Tudi obč. odbornik dr. Ogrizek je le za najnujnejše potrebe. Ko se dajo od strani referenta nekatera stvarna pojasnila, zlasti glede prodaje vojaških objektov, preide župan dr. Hrašovec k glasovanju. Za konvenciranje in mestni vodovod glasujejo vsi obč. odborniki, predlog za otvoritev drevoreda se sprejme z glasovi JDS in NSS, za zgradbo novega kopališča pa glasuje pretežna večina. Najme se torej šestmilijonsko posojilo, podrobnosti pa se prepustijo županstvu.

Odkloni se predlog pukovske okr. komande, naj postavi mestna občina na dvorišču Kralja Petra vojašnice novo poslopje za pukovsko komando, dobila bi pa zato v zameno barake, ki stojijo pri Sp. Lanovžu na prostoru mestne občine. Zamenja se kes mestnega zemljišča v bližini dr. Kalanove hiše z zemljiščem veleindustrija Majdiča tako, da mu s tem mestna občina dá stavbeni prostor za štiri vile.

Gospodarsko poročilo poda podžupan Žabkar.

Za okna v prostorih mestne policije se nabavijo zastori. Izvršijo se v lastni režiji najnujnejša popravila v parnem kopališču. Razpišejo se razna dela na poslopju meščanske šole. Izpraznjevanje greznice v obljudenih in prometnih ulicah se bo vršilo od pol 5. do 7. ure, tudi se morajo vozovi izogibati teh delov mesta. Dijaški kuhinji se podari 6 m³ mehkih drv. Brezplačne kopeli v parnem kopališču se morejo dajati le proti nakaznici okr. bolniške blagajne ali pa trgovskega gremija. Zdravniška odredba sama ne zadostuje. Reši se še več manj važnih, mestnega gospodarstva se tikajočih zadev.

Mestna podjetja. Poroča obč. odbornik dr. Kalan.

Z ozirom na to, da so se mezde uslužbencev v mestnih podjetjih znatno povišale v zadnji obč. seji, se morajo regulirati tudi cene električnega toka in plina. Kot podlago za elektrarno se vzamejo cene v Ljubljani. Določi se: za števce 4 Din, javne lokale 6 Din, kino podjetja 8 Din in za pogon 350 od kilovatne ure. Pavšalni tarif za svečo in mesec znaša 50 para. Cene pri plinu za industrijska podjetja 450 Din in za zasebnike 350 Din.

Odkloni se iz principijelnih ozirov in tudi vsled pomanjkanja toka prenos električnega toka od nekega podjetja na drugo.

Obrtnotržni odsek. Poročevalec obč. odbornik Bizjak.

Odkloni se prošnja lesnega trgovca za dovoljenje lesnega skladišča v Razlagovi ulici.

Obč. odbor se izreče soglasno proti lokalni potrebi gostilničarske koncesije v dosedanjih gostilni pri »Zvezdi« na Ljubljanski cesti in v Dečmanovi gostilni v Gosposki ulici, za katere se potegujeta dve novi stranki.

Pri slučajnostih prečita župan dr. Hrašovec povabilo našega zastopstva v Pragi na vzorčni sejm, na katerem bodo razstavila združena češko-slovaška mesta razne predmete, ki so važna za mestno gospodarstvo.

Ob 22. uri zaključil župan obč. sejo.

Celjska krajevna organizacija JDS prireja redne politične sestanke vsako sredo ob 19. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma. Vstop imajo vsi organizirani člani JDS iz Celja in okolice. Za člane ožjega in širšega odbora pa je posebanje teh političnih sestankov obvezno. Ker je na dnevnem redu ustanovitve podeželskih organizacij, se prost polnoštevilne udeležbe.

Na uvodnem mestu prinašamo govor pisatelja gosp. Vladimira Levstika ob grobu Ivana Endlicherja in judenburških žrtv z vročo željo, da naša javnost za znameniti govor čita ter v današnjih časih razmisli o njega globoki vsebini in resnici, ki je nobena demagogija in nobeno zavijanje dejstev ne more izbrisati.

Upravno sodišče v Celju. »Slov. Narod« poroča, da začne upravno sodišče v Celju poslovati 1. julija 1923. Beležimo z zadoščenjem, ker se čuti vsestransko nujna potreba, da ta važna institucija stopi v življenje.

Kolesarski podsavez za Slovenijo priredi v nedeljo 10. junija zvezno dirko v Celje, pri kateri bodo sodelovali razni kolesarski klubi. Dopoldne je sprejem dirkačev, ob 14. uri v hotelu »Balkan« občni zbor podsaveza, sprejeto po mestu, nato velika ljudska veselica v restavraciji pri »Istrijancu« na Ljubljanski cesti z zanimivimi sporedom. Pri veselici sodeluje polnoštevilna železničarska godba. Vstopnina na veselico 5 Din za osebo.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Prema § 18 društvenih pravil sklicuje se občni zbor na 20. t.m. Obdržal se bo v risalnici meščanske šole ob 18. uri. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika blagajnika in revizorjev. 2. Volitev novega odbora. 3. Eventuelni predlogi. Odbor.

Pozor gosp. trgovci in vsi tisti, ki ste kreditirali odboru za prireditve Jugoslov. Matice 3. tm. ! Lepo prosimo, da takoj pošljete tozadevne tirjave in račune blagajniku Jugoslov. Matice, gosp. Iv. Zupančiču v Nar. domu. Čas za to je do 10. tek. meseca. Kar dopše kasneje, ne bo upoštevano!

Odbor podr. Jugoslov. Matice v Celju.

Prošnja. Vse častite dame, gosp. blagajnike in kdorkoli izmed odbornikov je na nedeljski veselici kaj inkasiral, naj blagovoli takoj prinesli pisan obračun blagajniku Jugoslov. Matice g. Iv. Zupančiču v Nar. domu. To potrebuje nujno, da mu bo potem mogoče sestaviti celoten veselični obračun, ki bo predložen na zborovanju, ki bo v petek, 15. tek. mes. ob 8. uri zv. v čitalnici Nar. doma. Na to zborovanje najvljudneje vabimo cel veselični odbor, da pregleda in odobri račune ter da gosp. blagajnikom absolutorij. Odbor podr. Jugoslov. Matice v Celju.

Podružnica Jug. Matice v Celju je podaril gosp. Perger, gostilničar v Celju, znesek Din 100. Srčna hvala.

Prostovoljno gasilno društvo Gaberje priredi v nedeljo, dne 8. julija, v slučaju slabega vremena 15. julija pred gas. domom v Gaberju veliko javno tombolo z vrtno veselico. Vsa cenj. društva se naprošajo, da se na imenovano prireditev ozirajo. Odbor.

Čebelarstva podružnica za Celje in Okolico priredi v nedeljo dne 10. junija ob 4. uri popoldan poučno predavanje na vrtu g. Jos. Kosi na Bregu pri Celju. Predaval bode g. Ljudovik Černež, šolski nadzornik v Celju. K obilni udeležbi vse čebelarje in prijatelje čebel vabi odbor.

Celjska okoliška šola. Skrivnostno in tajinstveno vprašanje okoliške šole za veliko občino Okolica Celje ne pride nikakor dalje. V občini ni razumevanja za to, da bi šola sploh bila potrebna, za šolstvo odgovorne oblasti so pa napram temu škandalu tudi ne-

kam sumljivo popustljive. Ali danes ni sredstev in v tej draginji občina ne more graditi, tako je! Pač pa bodo šolske sestre dozidale na dvorišču svoje šole novo šolsko poslopje, v kojem bo 5 novih razredov in velika telovadnica, in vse to bo še letos pod streho kljub temu, da ni denarja.

Koncert »Stankovič«. Pevačka družina »Stankovič« nam je poslala iz Beograda sledeče prirčne vrstice: »Još pod najživljim utisima sa svoga puta kroz bratske zapadne krajeve naše otačbine, kojim smo se ponovo uverili, da su tesne veze naših bratskih plemena za navek učvršćene i neslomljive. Pevačka družina »Stankovič« i ovim putem izkazuje bratskom društvu svoju najtopliju zahvalnost na bratskom prijemu i svima izrazima srdačnih osećaja prema družini. Živeli na sreću i čast naše mile otačbine!« Predsedstvo sprejemnega odbora in Celjskega pevskega društva si šteje v prijetno dolžnost, da izrazi na tem mestu svojo najiskrenejšo zahvalo vsem cenj. damam, kakor gospodom, ki so z vso poštvovalnostjo pripomogli k sijajnemu sprejemu in uspehu. Posebno zahvalo izraža predsedstvu posameznih odsekov, g. županu za pozdravni govor, mestni občini in someščanom za okrasitev, mestni občini, denarnim zavodom in vsem drugim, ki so s svojo darežljivostjo pripomogli k pogostitvi bratov, celemu oficirskemu zboru, oblasti v uradam, Sokolu, rudarski šoli, vodstvu realne gimnazije, proforskega zboru, vodstvu deklishe meščanske šole, pevcem in pevkam, deputacijam Orla in vseh drugih društev, železničarski godbi in vsemu zavednemu celjskemu in okoliškemu občinstvu, ki je z res bratsko ljubeznijo sprejelo slavlje iz prestolice ter konečno vsem onim obitelji, ki so dali radevolje milim gostom prenočišče in jih pogostile na svojih domovih. — Uverjeni smo, da so ponesli bratski pevci — kljub nevoščljivim klevetam breznačajnežev — najboljši utis iz Slovenije, kakor tudi iz našega savinjskega mesteca, daleč tja med brate v prestolici svoje ožje srbske rojake!

Kino Gaberje. Petek 8., sobota 9. in nedelja 10. junija »Viharno življenje«, drama v 5. dejanjih.

Izgubljen. Dne 26. maja 1923 denarnica iz črnega usnja z vsebino nekaj denarja in nekimi računi. Dne 30. maja 1923 svota od 300 Din.

Najdeno. Črna platnena denarnica z nekaj denarjem. Zeleno-siva suknena športna čepica. Male škarpice. Denarnica iz črnega usnja z vsebino nekaj denarja, 1 slika, 1 avstrijski 10-kronski bankovec in dva listka na ime Török.

CELJSKA POROTA.

Uboj.

V ponedeljek 4. tm. se je začelo zopet porotno zasedanje, katero je otvoril predsednik okrožnega sodišča g. dvorni svetnik dr. Kotnik. Zagovarjal se je 20 letni Kamil Zelič, doma iz St. Ruperta nad Laškem, tovarniški delavec v Štorah zaradi hudodelstva uboja. Obdolženec je prišel 22. 4. 1923 med 10. mašo v gostilno Franca Kocmana v St. Rupertu nad Laškem in prisedel k mizi svojih prijateljev. Pri sosednji mizi pa so pili in prepevali trebendolski rudarji med njimi tudi paznik Josip Zakušek. Nekaj časa so se vsi dobro zabavali. Zelič je prisedel zdaj k tej, zdaj k oni mizi, dokler ni povabil posestnikovega sina Janka Videca pred gostilno rekoč, naj mu proda pero za klobuk, kmalu pa mu je začel očitati, da ga je hotel s pomočjo rudarjev privezati k nekemu kozolcu, nakar ga je klofutnil in udaril s pestjo po nosu, da se mu je vili kri, v gostilni sta se zopet poravnala. Zelič pa je znova začel razsajati. 67 letni Franc Šmerc jih je skušal miriti. Popoldne se je okoli druge ure pred večernicami zopet vnel prepir. Ko je Franc Šmerc zapušil gostilno, je šel Karol Golob za njim, ga vrgel na tla in pretepel. Jakob Mastnak pa je pobil na tla Josipa Zakuška, ki je branil svojega botra Šmerca, udaril je Zakuška s svojim težkim hrastovim kolom s tako silo po glavi, da se je zgrudil na tla. Obdolženec je skočil k na tleh ležečemu in ga trikrat sunil z nožem, nakar je Zakušek kmalu izkrvavel in izdihnil. Ko sta šla z Mastnakom mimo Privšekovega stanovanja, kjer so ju povabili na pijačo, je Zelič izjavil: »Adijo boter, se ne vidiva več, jaz sem

trikrat stihnil Zakuška!« Z Mastnakom sta odšla na Svetino, kjer sta še na neki gostiji plesala, drugi dan pa sta se jela na sodišču.

Sodni zdravniki so ugotovili na mrtvecu tri poškodbe, prizadejane z nožem: eno na notranji strani leveice, eno na levem stegnu in eno na levi zadnjici. Prvi dve poškodbi sta bili bolj lahki, zadnja pa je bila težka in smrtna. Obdolženi Kamil Zelič priznava očitano mu dejanje, vendar pa se izgovarja na sliobran. Obdolženec je pri domači občini poznan kot pretepač prve vrste, ki se je surovo obnašal in svoj zaslužek zapival. Obravnava se je morala dopoldne prekiniti, ker zdravniki izvedenec ni mogel zanesljivo potrditi, ali je nastopila smrt vsled Mastnakovega teškega udarca ali zaradi Zeličevih sunkov z nožem. Popoldan ob 3. uri se je obravnava nadaljevala, h kateri je bil poklican zdravnik iz Laškega, ki je umorjenega Zakuška obduciral. Izjavil se je, da je umrl Zakušek vsled vbodljajev, zaradi razdvojenega mnenja obeh izvedencev, se je moral poklicati še tretji, ki se je pridružil mnenju zadnjega. Porotniki so potrdili samo eno stavljeno vprašanje glede uboja z devetimi proti trem glasovom. Vsled mladosti, razburjenosti in prostovoljne prijave sodišču je obsodil sodni dvor Zeliča na dve leti težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem.

Poneverba.

Dne 5. tm. je sedela na zatožni klopi Ana Rath, poštarica v Štorah. Obtožena je, da si je prisvojila kot poštarica v Štorah radi njene javne službe njej zaupano bogo v vrednosti čez tisoč in 20.000 kron. Glasom čerkovnega računa je vplačal Anton Naglič dne 2. 9. 1922 znesek 6057'20 Din in Miha Jošt pa dne 8. 10. 1922 znesek 1028'20 Din. Obdolženka priznava, da se nahaja na dotičnih prejemnicah njen pravilni podpis, trdi pa, da denarja ni prejela. Kakor se sumi je obdolženka ta denar resnično prejela, a ga ni zaračunala, ampak za se porabila. Obdolženka je svojo krivdo priznala, ko je bila zaslišana pri pošti v Subotici in potem pri predaji v Subotici, a pred celjskim sodiščem je začela tajiti.

Obdolženka je bila premeščena iz Štor k pošti v Subotico, še predno sta Anton Naglič in Miha Jošt deklamirala svoj denar. Pisala je iz Subotice poštenu slugi Antonu Perušku v Štorah, naj poizve pri zgoraj imenovanih, koliko denarja sta izročila pošti v Štorah. Zavedala se je, da denarja ni odposlala, le na natančne zneske je pozabila. Od poštnega ravnateljstva je prejela za uradni pavšal za poštne osobe, sluga Marko Žibret pa zatrjuje, da tega zneska za tri mesece ni prejel. Poštni sluga Vinko Prevolnik je plačeval 40 K mesečno za bolniško blagajno, a obdolženka tega zneska ni oddala. Izgovarja se, da ni poznala dobro poslovanje z uradnim pavšalom in bolniško blagajno. Ana Rath je po izvedbi prič živele zelo potratno. Zoper obtoženko sta se vršili preiskavi od poštnega ravnateljstva v Ljubljani. V obeh slučajih je škoda poravnala. V uradnih poročilih se slika obtoženka kot zelo malo verzirana v pošten polovanju, zelo površna in konfusna. Njen zagovornik g. dr. Hožar je zahteval, naj se zaslišijo še nadaljne priče ter da se Ana Rath praišče, če je popolnoma normalna, ker je bil eden njenih sorodnikov notoričen norec. Nato je pristal sodni zvor in obravnava se je preložila na prihodnje porotno zasedanje.

Dnevna kronika.

Dr. Karlin mariborski škof. Papež je imenoval bivšega tržaškega škofa dr. Karlina za škofa lavantinske škofije s sedežem v Mariboru.

Celo družino je povozil vlak v Alzaciji pri postaji Riedling. Oče, mati in sin so izstopili po noči iz vlaka, ki je obstal sredi proge, misleč, da so že dospeli na svoje mesto. V tem trenutku je privozil mimo brzovlak in povozil nesrečneže.

Lastna družina je obesila kočarja Pospišila v Nekoi pri Pragi, ker je v vedni pijanosti doma razgrajal. Orožniki so ugotovili, da so bili krivci njegova žena in oba sina, katere so izročili sodišču.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju, centrala v Ljubljani

142

Delniška glavica Din 20.000.000

Rezerve cca Din 17.500.000

-61

Podružnice

v Brezicah, Go ioi, Kranju, Mariboru, Metkoviću, Nov. Sadu, Pljuju, Sarajevu, Splitu, Trstu.

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valui in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Premog, cement in strešna opeka

642 stalno v zalogi pri 7-7
H. PETRIČ, Ljubljana,
Tel. 366. Dunajska c. 33. Tel. 366.
Skladišče: »Balkan«.

Civilno obleko in škornje

prodam. Naslov v upravi. 866

Prodajalka

mlada, v trgovini z mešanim blagom
izučena, se takoj sprejme pri J. Schau-
perl, toplice Dobrna pri Celju. 3-3

Stanovanje v mestu Celju, lepo,
zračno, 3 sobe z vsemi pritliklinami,
se zamenja z enakim ali manjšim
v zelo mirni (najraje enodružinski) hiši
tudi zunaj mesta. Ponudbe na Slaven-
sko banko v Celju. 2-1

Iščeta se

dve sobi

s 4. posteljami, čisti, zračni, pri boljši
rodbini od 15. 7. do 15. 9. 1923 v Celju.
Ponudbe pod »Z 33« na upravo lista.

Pianino

se išče čez počitnice za odraslo osebo.
Plača se dobro. Naslov v upravi. 2-1

BERSON

Berson je in ostane najboljša kvalitetna znamka. Va-
ruje čevlje, cenejši in trpežnejši je od usnja. Od
Vašega čevljarja zahtevajte, da Vam pritrdi Berson
gumi-potpetnike in gumi-potplate.

URADNO PREDPISANE

VSTOPNICE

za razne veselice, gledal.
predstave, koncerte in
druge prireditve se
dobe v vsaki množini
blok (100 list.) paginiran
po 4 Din

v Zvezni tiskarni v Celju

Svarilo!

V zadnjem času so brezvestne osebe razširjale vesti, glede moje trgo-
vine, ki bi lahko škodovala renomeju moje obrti. Zeto svarim vsakega, da ne
razširja neresničnih vesti ter prosim, da se mi v danem slučaju prijavijo one
osebe, da lahko proti njim sodnijsko nastopim.

Domenika Zamparutti.

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50-22

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cerjenim odjemalcem veliko množino ino-
zemskega blaga kakor suknjo za moške in žen-
ske obleke, ocfir, šifon, vse krojaške potrebšči-
ne ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

Na debelo!

Na drobno!

Manufakturno blago po ugodnih cenah

pri tvrdki IVAN KOS, CELJE

Prešernova ulica 17.

3-2

Naznanilo!

Čast nam je naznaniti slavnemu občinstvu, da smo uredili v naši
tvornici posebni oddelek za

rezbarstvo in strugarstvo

Izdelujemo vse vrste tipkala za avonce, podložne desčice,
držala (Hefte, Griffe) za vsako industrijo, kakor tudi vse fazoni-
rane predmete za mizarje in industrije, lesene svetilke, kovane in
stružene. Opremljeni smo z vsemi najmodernejšimi stroji ter smo
v stanu vsako naročilo hitro in kulantno izvršiti. Obenem pri-
poročamo naše bogato urejeno skladišče električnih sestencev,
nočnih svetilk in vse ostale elektrotehnične potrebščine. Lastni
proizvod električnih baterij in žepnih svetilk.

IVAN PASPA IN SINOVI

Posl.: Bogovičeva u. 9.

Int. telef. 8-99

ZAGREB

Tvorn. Gunduličeva u. 41.

Tel. 7-25

6-6

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

52-19

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 42.000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8.000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsako-
gar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno
obrestovanje. Pošne položnice strankam brez-
plačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod
iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank
in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knji-
žice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih
safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka
sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in na-
kup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvr-
šuje za nje tudi inkaso in druga denarna opra-
vila najkulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu
izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.